

ИЗВЕШТАЈ О ОСНОВНИМ ПОКАЗАТЕЉИМА СТАЊА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА

у периоду од 2015. до 2019. године

*** ОПШТИНА ПАРАЋИН ***

УВОД

Праћење апсолутних показатеља безбедности саобраћаја (број и последице саобраћајних незгода) представља један од најчешће коришћених елемената за праћење стања безбедности саобраћаја на одређеном подручју, планирање мера и активности и праћење ефеката примењених мера. У складу са тим Агенција је извршила анализу стања безбедности саобраћаја за сваку локалну самоуправу (општину и град) појединачно и израдила Извештај са најважнијим чињеницама за сваку локалну самоуправу. Анализе су извршене на основу података о саобраћајним незгодама које су се догодиле у периоду од 2015. до 2019. године и резултата истраживања индикатора безбедности саобраћаја у Републици Србији 2019. године.

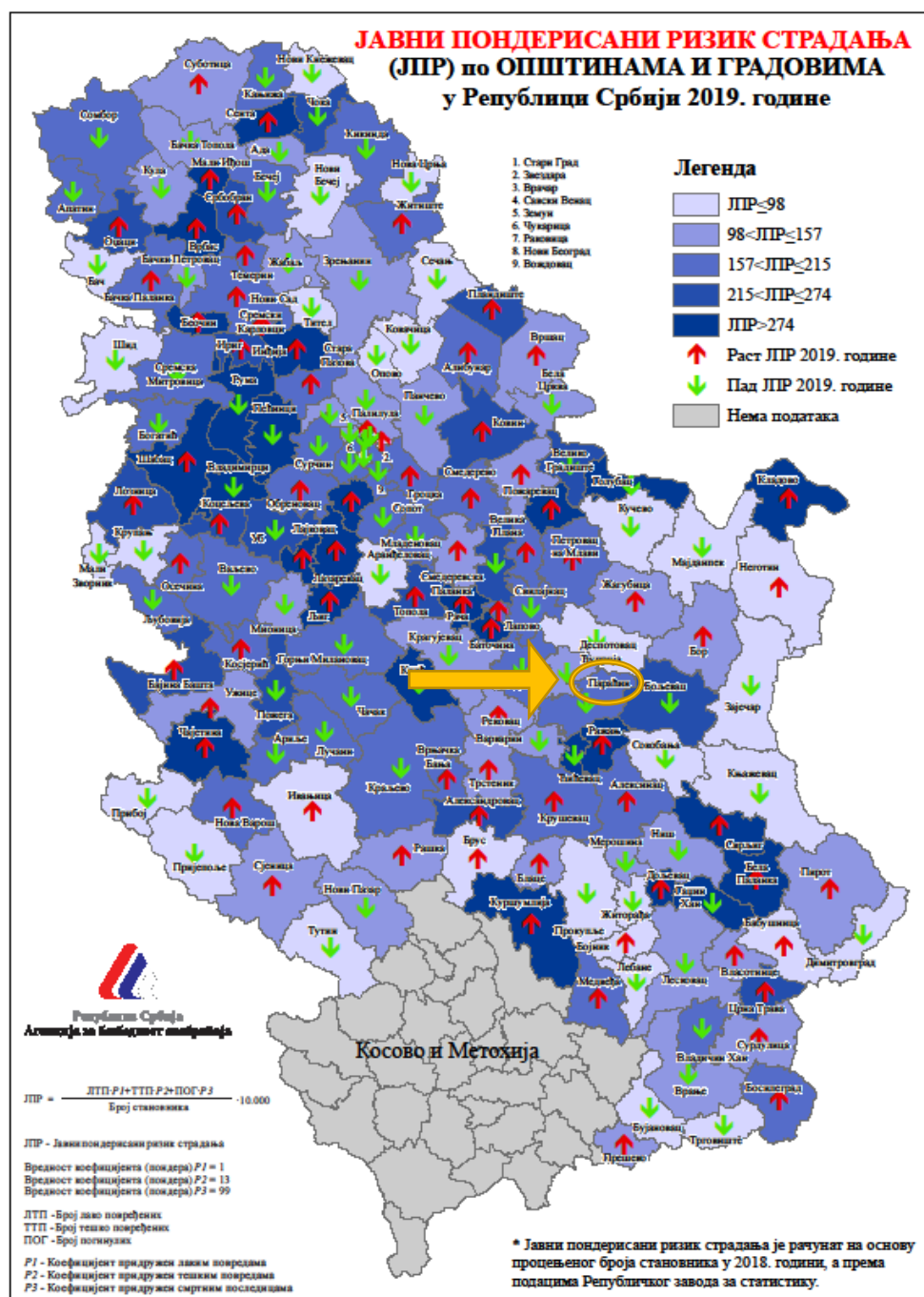
Овај извештај садржи основне податке о стању безбедности саобраћаја на територији општине Параћин. У извештају се налазе подаци о тренду који је успостављен у претходном петогодишњем периоду (2015-2019. година) када су у питању број саобраћајних незгода (СН) и број погинулих (ПОГ) и повређених (ПОВ) лица у саобраћајним незгодама на територији општине Параћин. Извршена је анализа стања безбедности саобраћаја за различите категорије учесника у саобраћају, у односу на својство учешћа, категорију возила у којој су се налазили и старост учесника. За сваку од посматраних категорија учесника у саобраћају су приказани основни подаци о стању безбедности саобраћаја и околностима настанка саобраћајних незгода у којима су учествовали. У Извештају су приказане и вредности основних индикатора безбедности саобраћаја за територију општине Параћин.

Осим горе поменутих анализа, Извештај садржи и податке о тренутном стању безбедности саобраћаја на територији општине Параћин, у односу на циљеве дефинисане Националном стратегијом безбедности саобраћаја (за период 2015-2020. година).

Најважније чињенице и закључци произашли из ових анализа би требало да буду смернице за идентификацију проблема страдања становништва у саобраћајним незгодама, за планирање других детаљнијих истраживања и будућих активности свих субјеката на територији општине, у циљу унапређења безбедности саобраћаја.

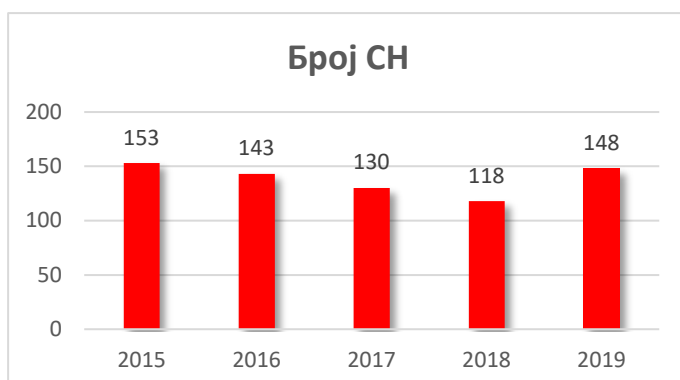
За спровођење детаљнијих анализа података о саобраћајним незгодама можете се користити и јавно доступном апликацијом „**БАЗА ПОДАТАКА О ОБЕЛЕЖИМА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ**“, која је свим заинтересованим корисницима доступна преко интернет стране Агенције <http://www.abs.gov.rs/sr/analyze-i-istravanje/baza-podataka> или директно преко линка <http://195.222.99.60/ibbsPublic/>. Апликација је намењена свим субјектима, институцијама, предузећима и појединцима који су заинтересовани за податке о обележјима безбедности саобраћаја у Србији. Треба напоменути да апликација даје могућност за анализу података по локалним самоуправама (општинама и градовима), што може бити посебно значајно за рад локалних тела за координацију послова безбедности саобраћаја (савети и сл.).

1. КАРТА ЈАВНОГ ПОНДЕРИСАНОГ РИЗИКА СТРАДАЊА ПО ОПШТИНАМА И ГРАДОВИМА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ 2019. ГОДИНЕ

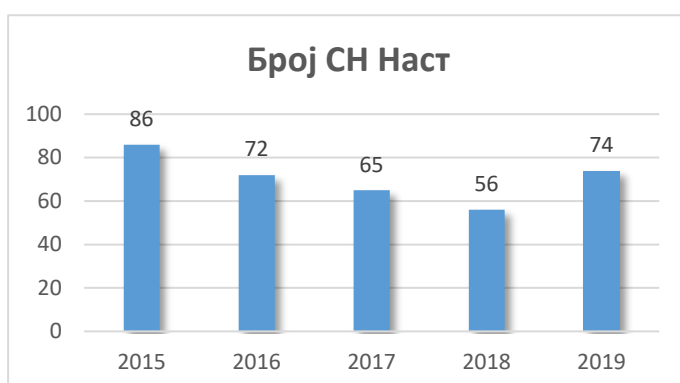

На карти изнад, приказане су вредности јавног пондерисаног ризика страдања становништва у друмском саобраћају, за 2019. годину, за сваку локалну самоуправу (општину и град) у Републици Србији. Јавни пондерисани ризик представља однос пондерисаног укупног броја настрадалих лица у саобраћајним незгодама (погинули, тешко повређени и лако повређени) током 2019. године и броја становника за сваку локалну самоуправу. Вредности јавног пондерисаног ризика су подељене у 5 класа. Јавни пондерисани ризик за општину Параћин припада класи **средње вредности ризика**, при чему је у 2019. години дошло до **смањења** јавног пондерисаног ризика у односу на 2018. годину

2. ОСНОВНИ ПОКАЗАТЕЉИ БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА, ПЕРИОД 2015-2019. ГОДИНА

- Укупан број регистрованих саобраћајних незгода, у периоду 2015-2019. године, је **692**.

- Укупан број саобраћајних незгода са настрадалим (погинулим и повређеним) лицима, у периоду 2015-2019. године, је **353**.

- Укупан број погинулих лица у саобраћајним незгодама, у периоду 2015-2019. године, је **21**.

- Укупан број повређених лица у саобраћајним незгодама, у периоду 2015-2019. године, је **490**.

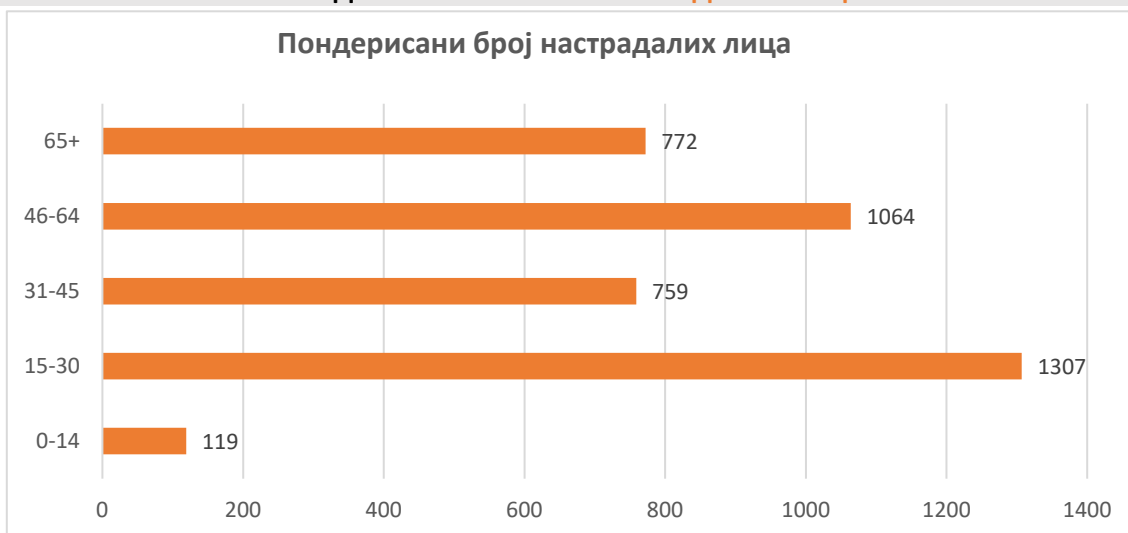
3. СТРУКТУРА НАСТРАДАЛИХ ЛИЦА, ПЕРИОД 2015-2019. ГОДИНА

ПОНДЕРИСАНИ БРОЈ НАСТРАДАЛИХ ЛИЦА, У ОДНОСУ НА КАТЕГОРИЈУ ВОЗИЛА И СВОЈСТВО УЧЕШЋА

Свођењем свих настрадалих лица (погинула, тешко и лако повређена) одговарајућим коефицијентима (ПОГх99; ТТПх13 и ЛТПх1) на укупан пондерисани број настрадалих лица, може се уочити да, у односу на категорију возила и својство учешћа настрадалих у саобраћајним незгодама, највише страдају **возачи и путници у ПА**.

ПОНДЕРИСАНИ БРОЈ НАСТРАДАЛИХ ЛИЦА, У ОДНОСУ НА СТАРОСТ НАСТРАДАЛИХ ЛИЦА

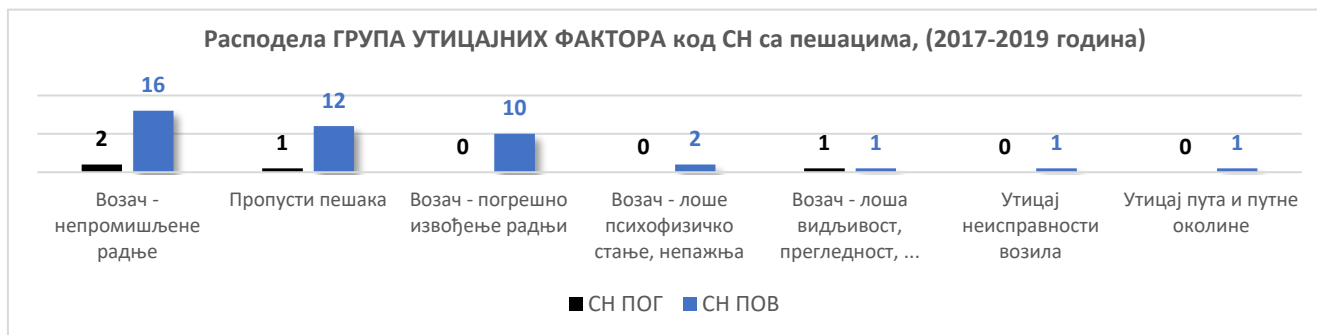
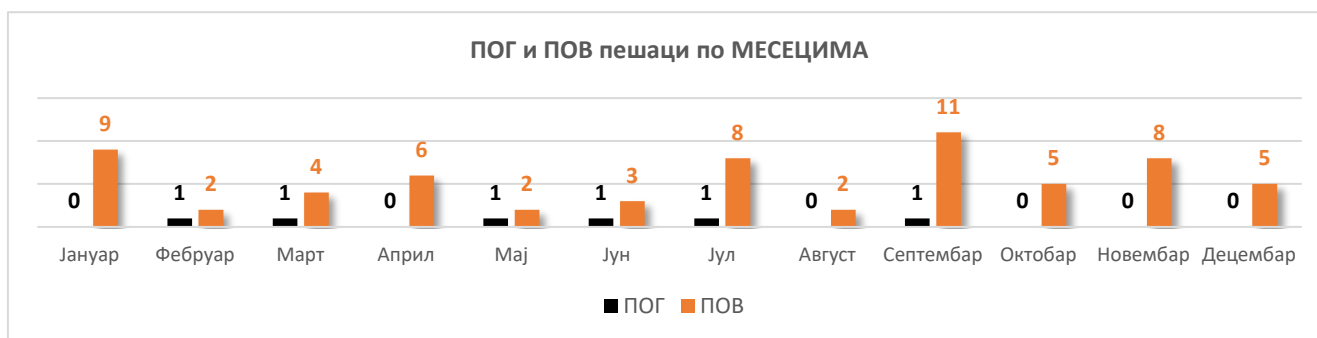
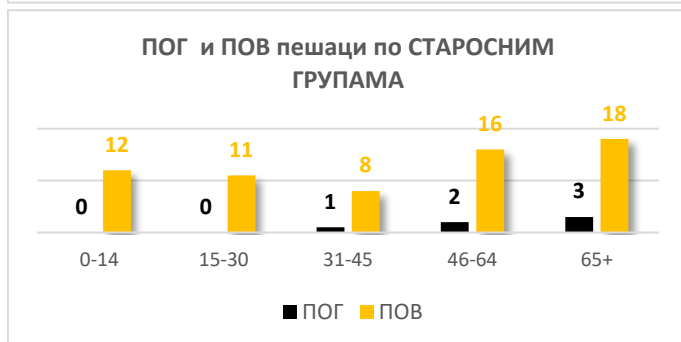

Свођењем свих настрадалих лица (погинула, тешко и лако повређена) одговарајућим коефицијентима (ПОГх99; ТТПх13 и ЛТПх1) на укупан пондерисани број настрадалих лица, може се уочити да у саобраћајним незгодама највише страдају лица из **старосне групе 15-30 година**.

4. БЕЗБЕДНОСТ ПЕШАКА У САОБРАЋАЈУ (2015-2019. година)

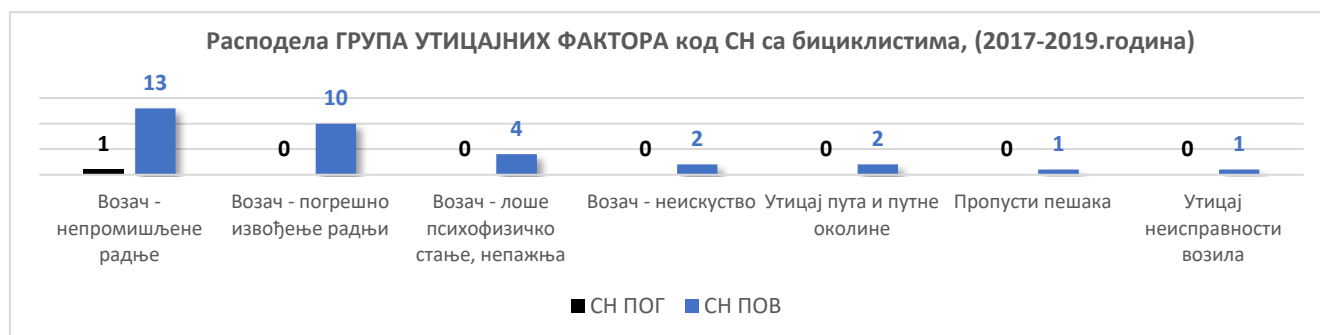
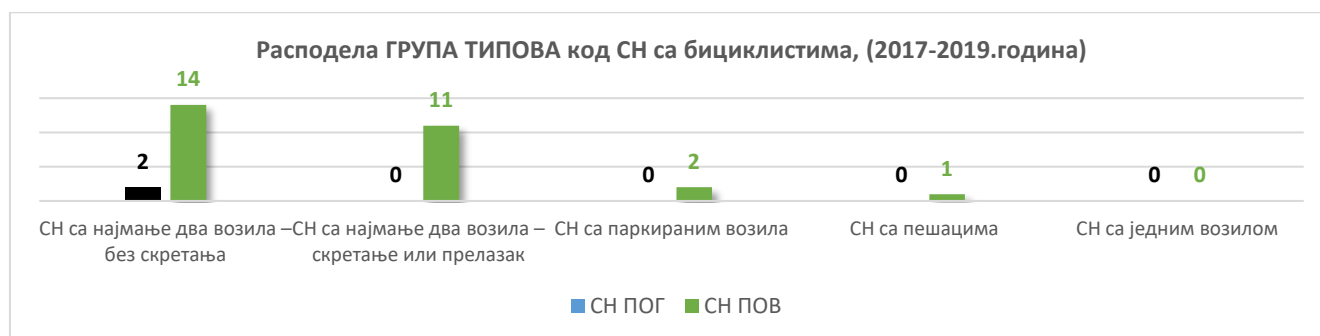
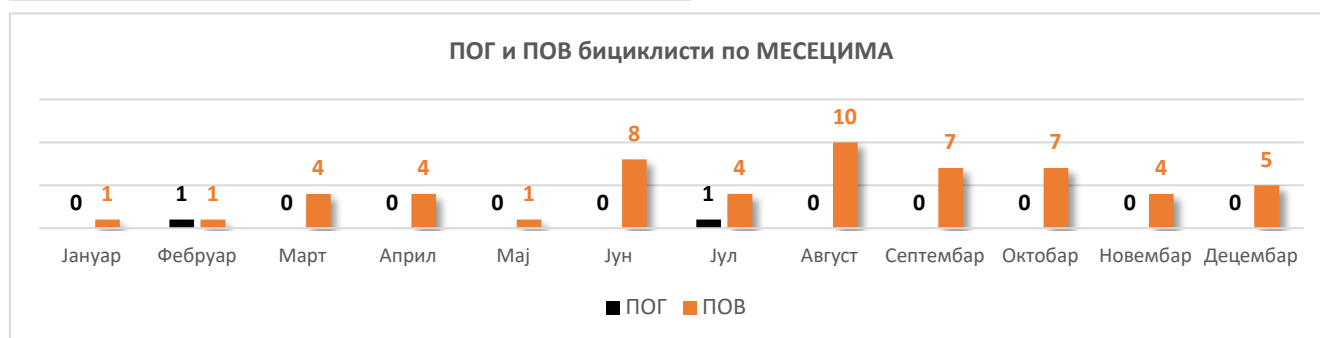
- Број погинулих пешака је 6, што чини 29% погинулих лица у СН (у Србији пешаци чине 25% свих погинулих лица у СН).
- Број повређених пешака је 65, што чини 13% повређених лица у СН (у Србији пешаци чине 14% свих повређених лица у СН).
- Највише настрадалих пешака је међу лицима старости **65+ година**.
- Пешаци највише страдају у **септембру**.
- У периоду од 2017. до 2019. године најчешћа група **утицајних фактора** настанка саобраћајних незгода са настрадалим пешацима је **Возач - непромишљене радње**.

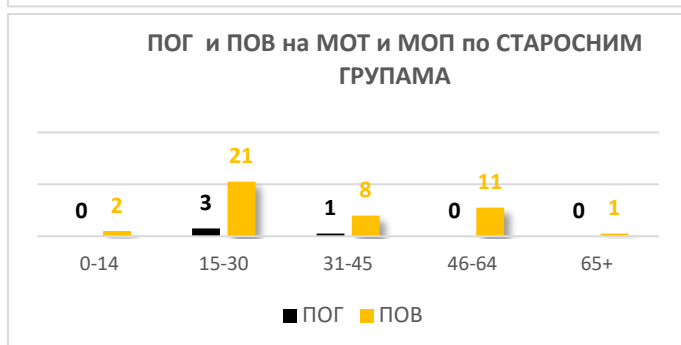
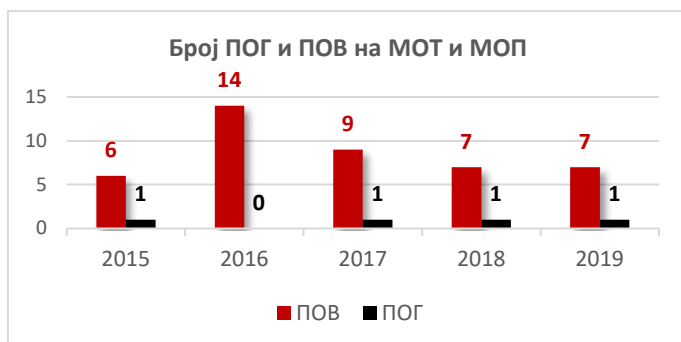
5. БЕЗБЕДНОСТ БИЦИКЛИСТА У САОБРАЋАЈУ (2015-2019. година)

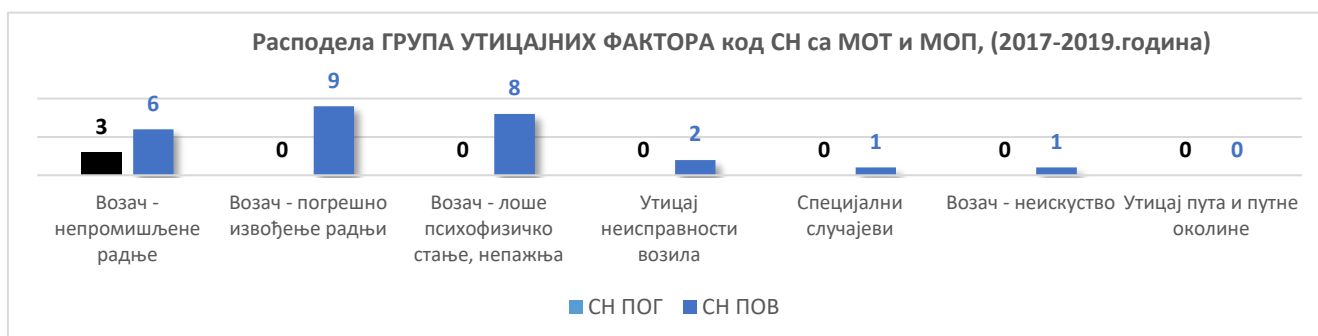
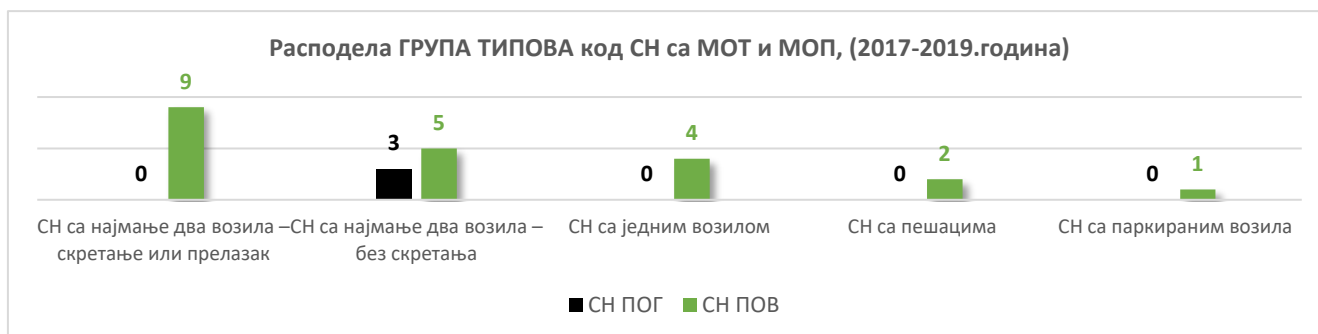
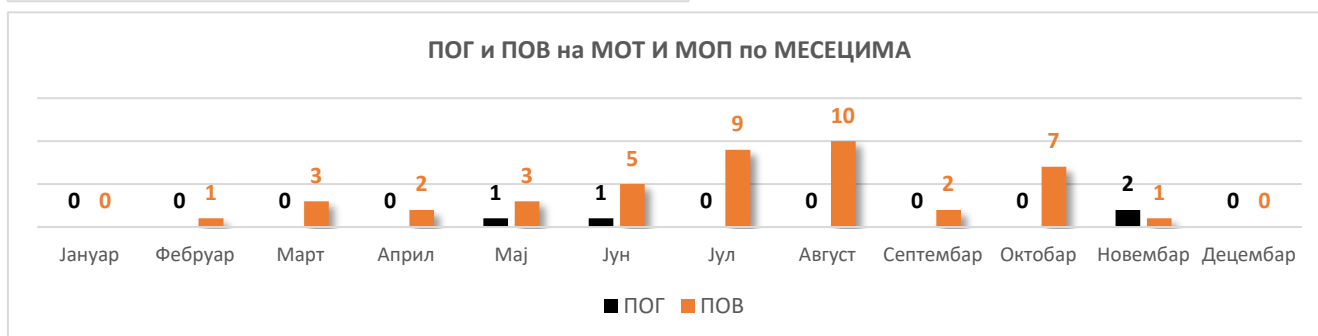
- Број погинулих бициклиста је 2, што чини 10% погинулих лица у СН (у Србији чине 10% свих погинулих лица у СН).
- Број повређених бициклиста је 56, што чини 11% повређених лица у СН (у Србији чине 7% свих повређених лица у СН).
- Највише настрадалих бициклиста је међу лицима старости **46-64 година**.
- Бициклисти највише страдају у **августу**.
- У периоду од 2017. до 2019. године у СН са учешћем **бициклиста** најчешће је одабрана **група типова СН са најмање два возила – без скретања**.
- У периоду од 2017. до 2019. године најчешћа група **утицајних фактора** настанка саобраћајних незгода са настрадалим бициклистима је **Возач - непромишљене радње**.

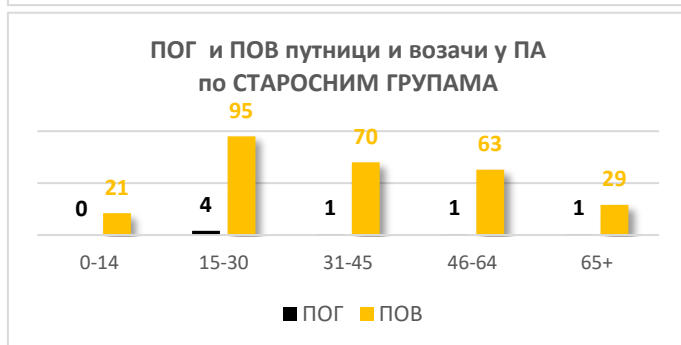
6. БЕЗБЕДНОСТ МОТОЦИКЛИСТА И МОПЕДИСТА У САОБРАЋАЈУ (2015-2019. година)

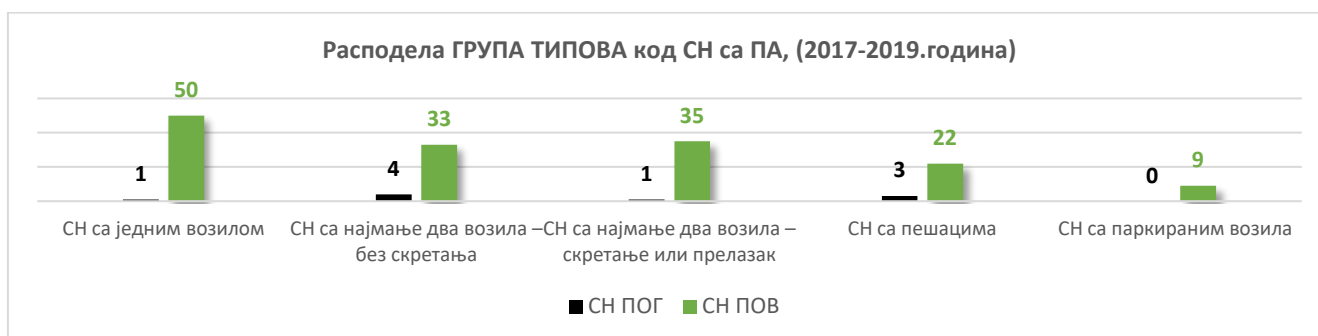
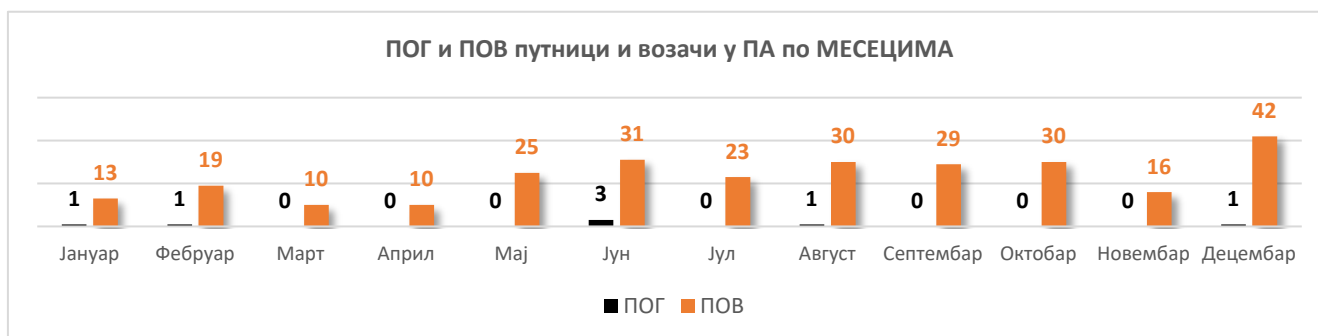
- Погинула су 4 лица на моторизованим двоточкашима, што чини 19% погинулих лица у СН (у Србији чине 9% свих погинулих лица у СН).
- Повређена су 43 лица на моторизованим двоточкашима, што чини 9% повређених лица у СН (у Србији чине 7% повређених лица у СН).
- Највише настрадалих лица на **МОТ и МОП** је међу лицима старости **15-30 година**.
- Лица на **МОТ и МОП** највише страдају у **августу**.
- У периоду од 2017. до 2019. године у СН са **МОТ и МОП** најчешће је одабрана **група типова СН са најмање два возила – скретање или прелазак**.
- У периоду од 2017. до 2019. године најчешће групе **утицајних фактора** настанка саобраћајних незгода са настрадалим лицима на МОТ и МОП су **Возач - непромишљене радње и Возач - погрешно извођење радњи**.

7. БЕЗБЕДНОСТ ПУТНИЧКИХ АУТОМОБИЛА У САОБРАЋАЈУ (2015-2019. година)

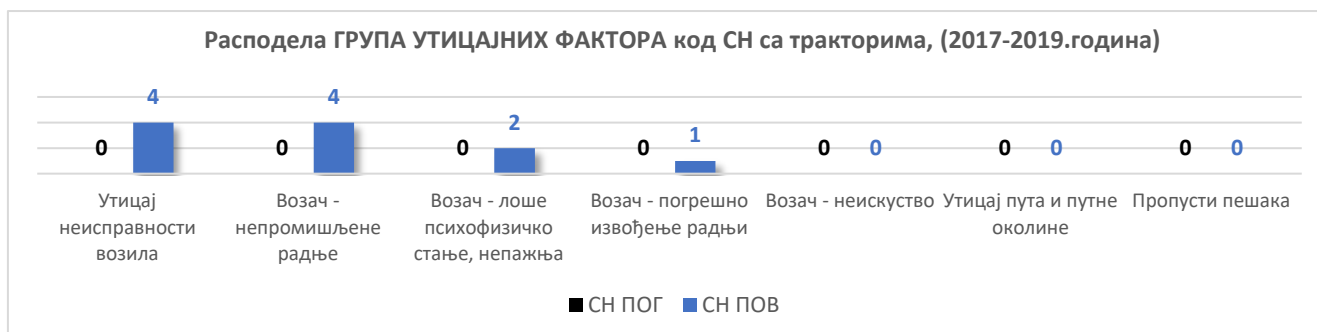
- Број погинулих возача и путника у ПА је 7, што чини 33% погинулих лица у СН (у Србији чине 46% погинулих лица у СН).
- Број повређених возача и путника у ПА је 278, што чини 57% повређених лица у СН (у Србији чине 61% повређених).
- Највише настрадалих возача и путника у ПА је међу лицима старости 15-30 година.
- Возачи и путници у ПА највише страдају у децембру.
- У периоду од 2017. до 2019. године у СН са ПА најчешће је одабрана група типова СН са једним возилом.
- У периоду од 2017. до 2019. године најчешћа група утицајних фактора настанка саобраћајних незгода са настрадалим возачима и путницима у ПА је **Возач - непромишљене радње**.

8. БЕЗБЕДНОСТ ТРАКТОРИСТА У САОБРАЋАЈУ (2015-2019. година)

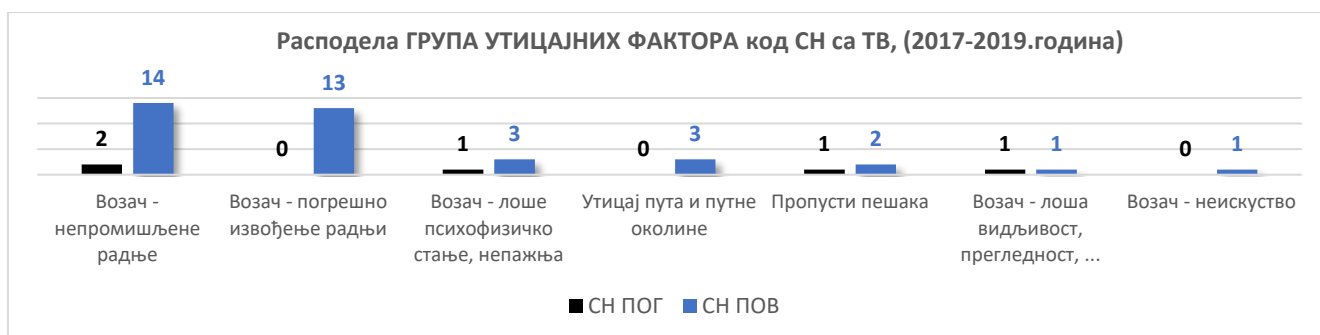
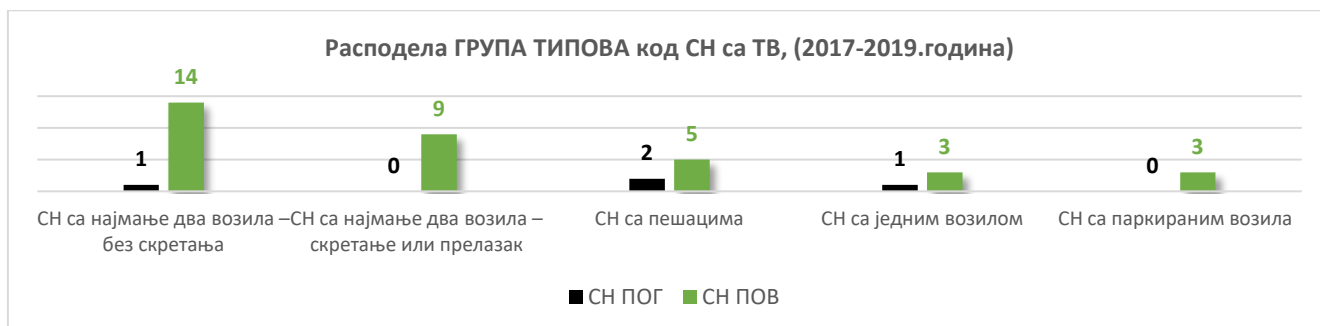
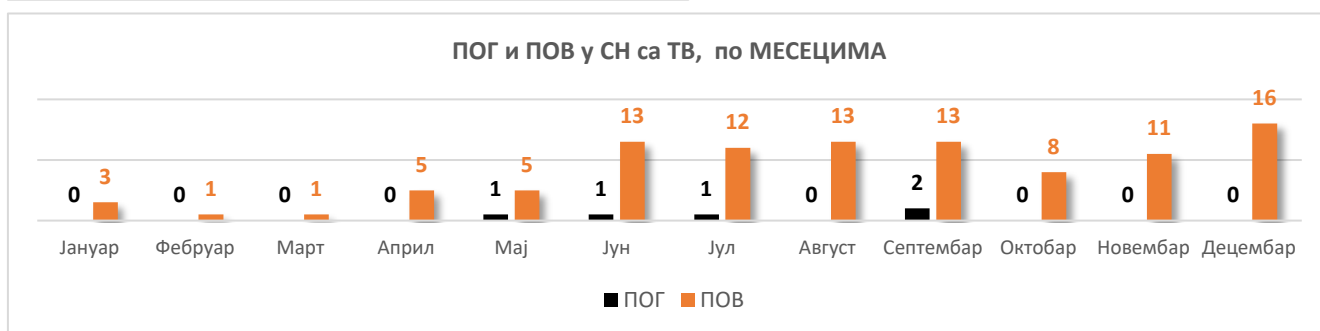
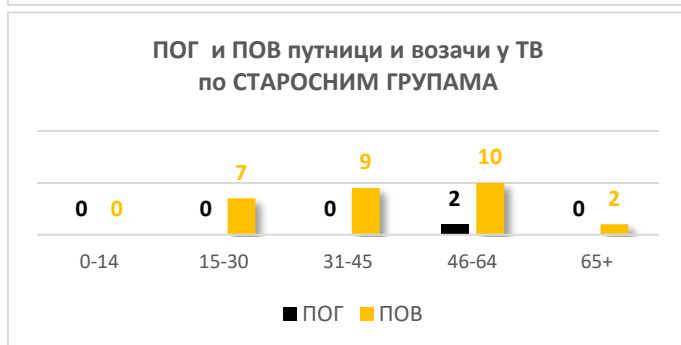
- Није било погинулих лица у саобраћајним незгодама са учешћем трактора (у Србији чине 7% погинулих лица у СН).
- Повређена лица у СН са тракторима чине 6% повређених лица у СН (у Србији чине 2% повређених у СН).
- Највише настрадалих возача и путника на тракторима је међу лицима старости **31-45 и 46-64 година**.
- Највише настрадалих лица у СН са тракторима је у **јуну**.
- У периоду од 2017. до 2019. године код СН са тракторима најчешће је одабрана **група типова СН са најмање два возила – без скретања**.
- У периоду од 2017. до 2019. године најчешће групе **утицајних фактора** настанка СН са настрадалим лицима са учешћем трактора су **Утицај неисправности возила и Возач - непромишљене радње**.

9. БЕЗБЕДНОСТ ТЕРЕТНИХ ВОЗИЛА У САОБРАЋАЈУ (2015-2019. година)

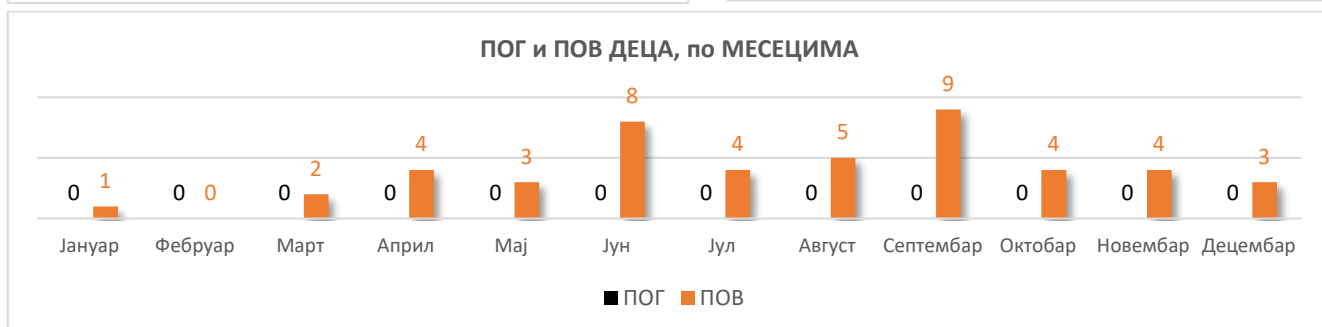
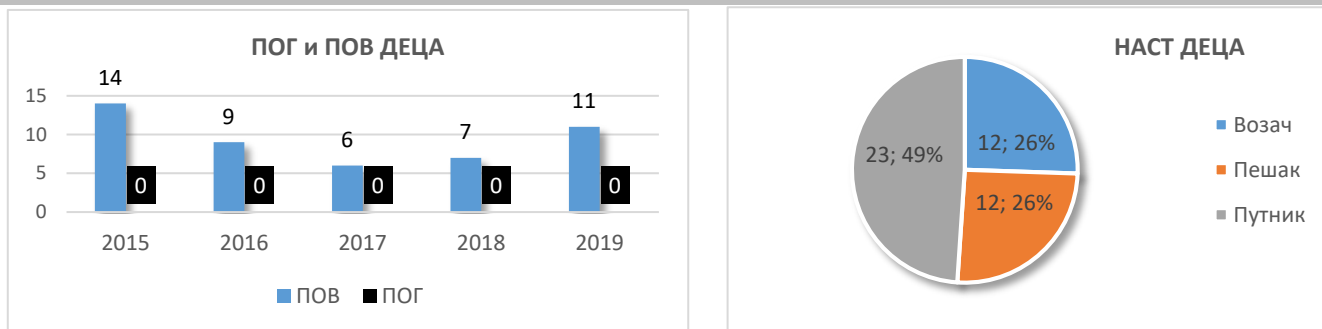

- Број погинулих лица у СН са учешћем теретних возила је 5, што чини 24% погинулих лица у СН (у Србији чине 28% погинулих лица у СН).
- Повређена лица у СН са теретним возилима чине 21% повређених лица у СН (у Србији чине 18% повређених у СН).
- Највише настрадалих возача и путника у ТВ је међу лицима старости 46-64 година.
- Највише настрадалих лица у СН са теретним возилима је у децембру.
- У периоду од 2017. до 2019. године код СН са ТВ најчешће је одабрана група типова СН са најмање два возила – без скретања.
- У периоду од 2017. до 2019. године најчешћа група утицајних фактора настанка СН са настрадалим лицима са учешћем теретних возила је Возач - непромишљене радње.

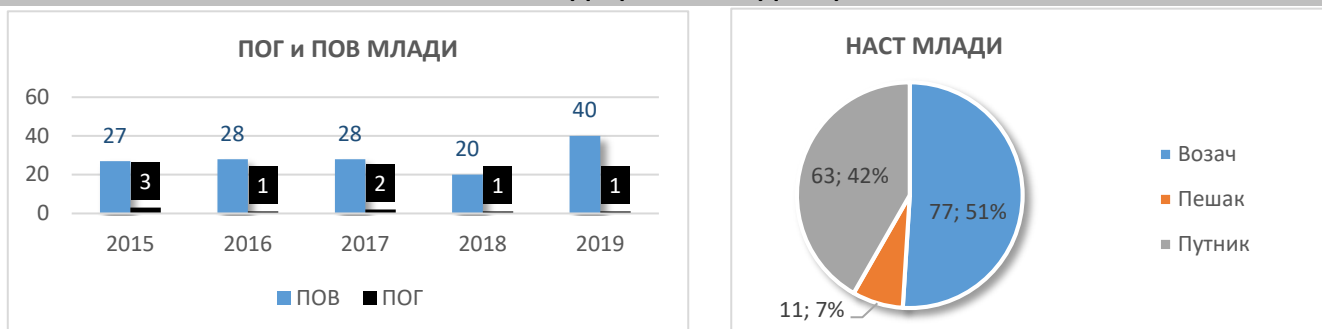
10. БРОЈ ПОГИНУЛИХ И ПОВРЕЂЕНИХ ЛИЦА У ОДНОСУ НА СТАРОСТ УЧЕСНИКА, ПЕРИОД 2015-2019. ГОДИНА

ДЕЦА (0 – 14 ГОДИНА)

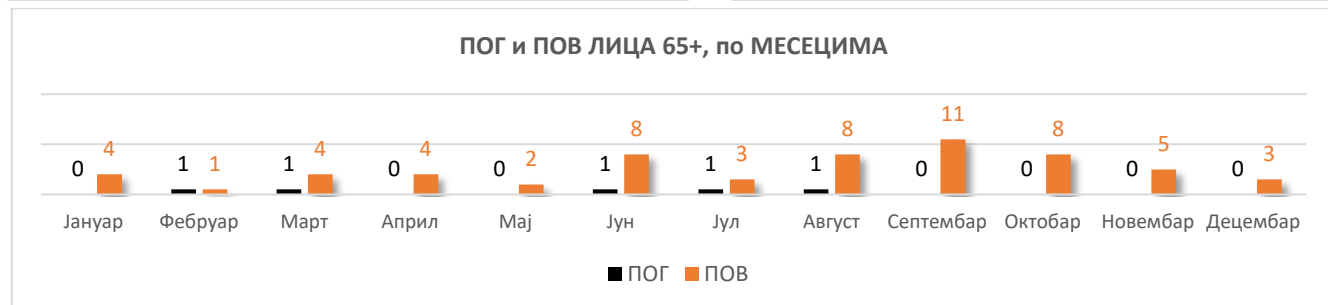
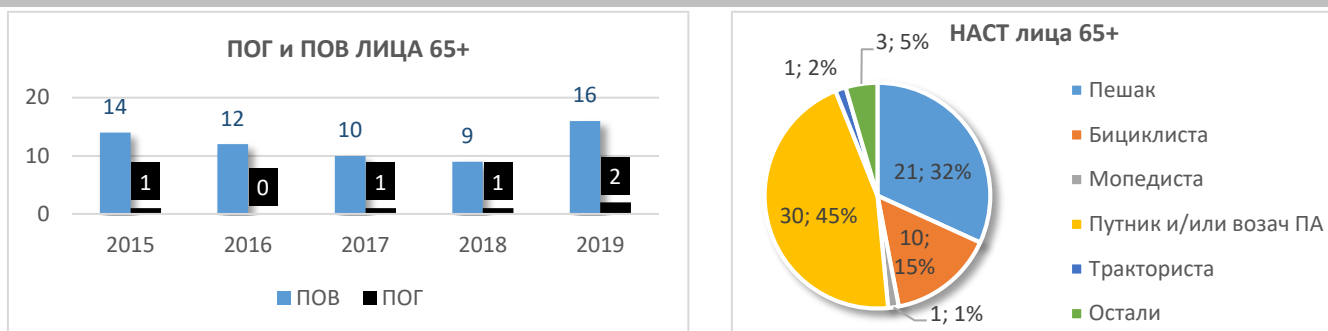
- Број повређене деце, у посматраном периоду, је **47**, док није било погинуле деце.
- Деца путници чине **49%**, деца пешаци **26%**, а деца возачи **26%** од укупног броја настрадале деце.
- Деца највише страдају у **септембру**.

МЛАДИ (15 – 30 ГОДИНА)

- Укупно је погинуло **8** младих лица, што чини **38%** укупно погинулих лица (у Србији чине **19%** погинулих лица), док је број повређених младих **143**, што чини **29%** укупно повређених лица (у Србији чине **31%** повређених лица).
- Млади у саобраћајним незгодама најчешће страдају у својству **возача** (51%).
- Млади највише страдају у **јуну, октобру и децембру**.

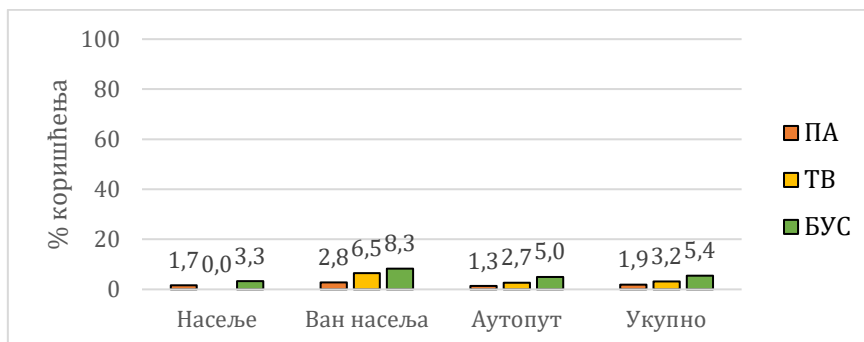
ЛИЦА СТАРОСТИ 65+

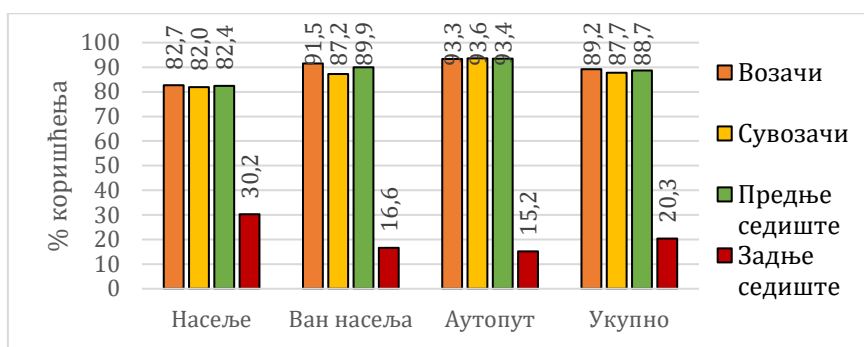
- Укупно је **погинуло 5 старијих лица**, што чини **24%** укупно погинулих лица (у Србији чине **28%** погинулих лица), док је број **повређених старијих лица 61**, што чини **12%** укупно повређених лица (у Србији чине **11%** повређених лица).
- Старија лица у саобраћајним незгодама најчешће страдају у својству **путника и/или возача ПА** (45%).
- Старији највише страдају у **септембру**.

11. ИНДИКАТОРИ ПОНАШАЊА УЧЕСНИКА У САОБРАЋАЈУ ЗА 2019. ГОДИНУ ЗА ОПШТИНУ ПАРАЋИН

У Параћину на све три категорије саобраћајница највећа употреба мобилних телефона у возњи евидентирана је код возача аутобуса. У насељу 3,3% возача аутобуса и 1,7% возача путничких аутомобила користи мобилни телефон. На саобраћајницама ван насеља 8,3% возача аутобуса, 6,5% возача теретних возила и 2,8% возача путничких аутомобила користи мобилни телефон. На аутопуту, употреба мобилних телефона евидентирана је код 5,0% возача аутобуса, 2,7% возача теретних возила и 1,3% возача путничких аутомобила, Дијаграм бр. 11.1.

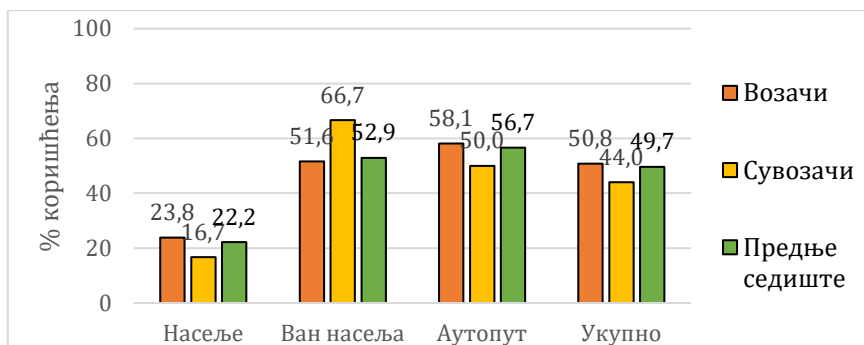

Дијаграм бр. 11.1. Употреба мобилних телефона возача према категорији возила у општини Параћин

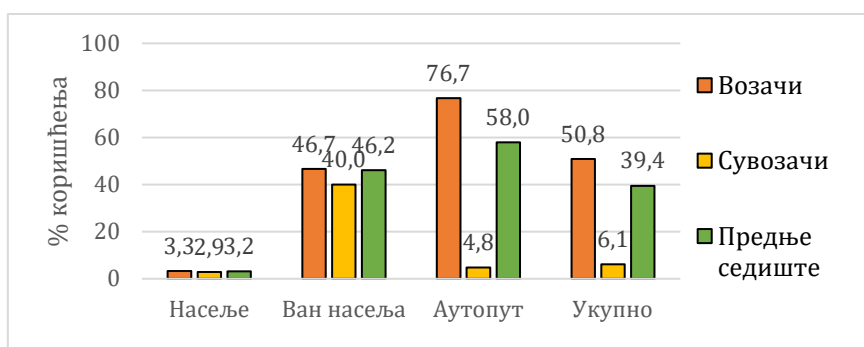
Дијаграм бр. 11.2. Употреба појаса у путничким аутомобилима и доставним возилима до 3,5т у општини Параћин

Коришћење појаса возача и сувозача у општини Параћин не разликује се значајно. За обе категорије учесника, веће вредности индикатора употребе сигурносних појасева евидентиране су на саобраћајницама ван насеља и на аутопуту, где употреба појаса на предњем седишту износи респективно 89,9% и 93,4%. У насељу вредност индикатора износи 82,4%. Током истраживања на територији општине Параћин, просечно 20,3% путника на задњем седишту је користило сигурносни појас, при чему је највећа вредност индикатора евидентирана у насељу (30,2%) Дијаграм бр. 11.2.

Дијаграм бр. 11.3. Употреба појаса у возилима преко 3,5t у општини Параћин

Употреба сигурносног возача теретних возила у општини Параћин највећа је на аутопуту (58,1%), следе саобраћајнице ван насеља (51,6%), док је најмања у насељу (23,8%). Сувозачи у Параћину најчешће користе сигурносни појас ван насеља (66,7%), следи аутопут (50%), док је најмања вредност индикатора у насељу (16,7%), Дијаграм бр. 11.3.

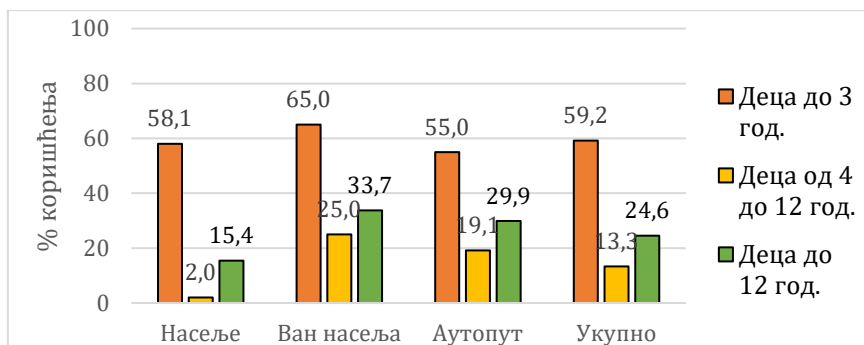

Дијаграм бр. 11.4. Употреба сигурносног појаса у аутобусима у општини Параћин

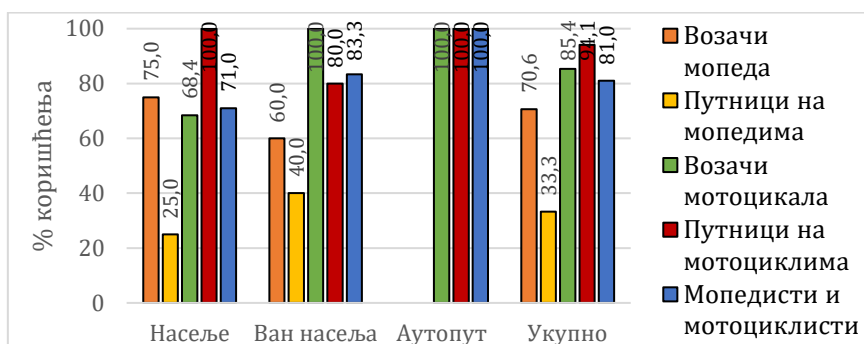
Коришћење појаса возача аутобуса у Параћину најчешће је на аутопуту (76,7%), следе саобраћајнице ван насеља (46,7%), док је најмања у насељу где 3,3% возача користи сигурносни појас. Код сувозача у аутобусима најчешће коришћење појаса евидентирано је на саобраћајницама ван насеља (40%), док у насељу и на аутопуту, вредност индикатора износи мање од 5%, Дијаграм бр. 11.4.

Индикатор употребе заштитних система за децу до 3 године има веће вредности у односу на децу од 4 до 12 година. 59,2% деце до 3 године се правилно превози у Параћину, при чему је највећи проценат правилно превожене деце евидентиран ван насеља (65%), затим у насељу (58,1%), а најмање на аутопуту (55%). Процент правилно превожене деце од 4 до 12 година, највећи је ван насеља (25%), затим следи аутопут (19,1%), док је најмањи проценат у насељу 2%, Дијаграм бр. 11.5.

На територији општине Параћин вредности индикатора употребе заштитних на саобраћајницама у насељу износи респективно 68,4% и 100%; ван насеља, респективно 100% и 80%. На аутопуту, евидентирани возачи и путници на мотоциклима су користили заштитну кацигу. За возаче и путнике на мопедима употреба заштитне кациге у насељу износи респективно 75% и 25%, а ван насеља 60% и 40%, Дијаграм бр. 11.6.

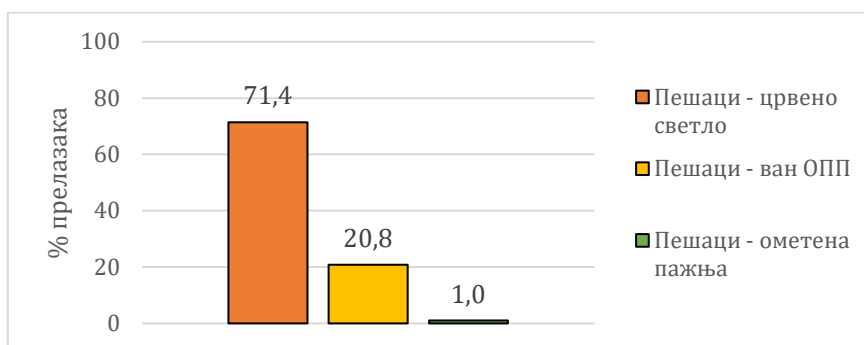

Дијаграм бр. 11.5. Употреба заштитних система за децу у општини Параћин

Дијаграм бр. 11.6. Употреба заштитних кацига у општини Параћин

Истраживања понашања пешака на подручју општине Параћин показала су да висок проценат пешака прелази током укљученог црвеног светла (71,4%). Процент пешака који прелазе коловоз ван пешачког прелаза у Параћину износи 20,8%, а 6,0% пешака, током преласка коловоза имало је ометену пажњу, Дијаграм бр. 11.7.

Дијаграм бр. 11.7. Понашање пешака у општини Параћин

Ове и остале карте индикатора безбедности саобраћаја по полицијским управама и општинама у РС можете преузети са сајта Агенције за безбедност саобраћаја (<http://www.abs.gov.rs/analize-i-istrazivanja/statistika-i-analize/karte-pokazatelja/indikatora>).

Основни циљеви безбедности саобраћаја општине Параћин у складу са националном Стратегијом безбедности саобраћаја на путевима Републике Србије, за период од 2015. до 2020. године

		ПОГ	ТПП	ПОГ ДЕЦА	ТПП ДЕЦА
РЕПЕРНО СТАЊЕ	2011. год.	4	15	1	0
ТРЕНУТНО СТАЊЕ	2019. год.	4	32	0	1
ЦИЉ	2020. год.	max 2	max 7	0	0

Најважније чињенице о стању безбедности саобраћаја на територији општине
Параћин, у периоду од 2015. до 2019. године

- Догодило се укупно 692 саобраћајних незгода, од којих је 353 саобраћајних незгода са настрадалим лицима.
- У саобраћајним незгодама погинуло је 21 лица, док је теже и лакше повређено 490 лица.
- Успостављен је опадајући тренд броја погинулих и повређених лица.
- Погинуло је 6 пешака, што чини 29% од укупног броја погинулих лица у СН.
- Погинуло је двоје бициклиста, што чини 10% укупног броја погинулих лица у СН.
- Погинула су 4 лица на моторизованим двоточкашима, што чини 19% од укупног броја погинулих лица у СН.
- Погинуло је 7 возача и путника у ПА, што чини 33% од укупног броја погинулих лица у СН.
- У саобраћајним незгодама где је један од учесника био трактор, није било погинулих лица.
- У саобраћајним незгодама где је један од учесника било теретно возило, погинуло је 5 лица, што чини 24% од укупног броја погинулих лица.
- У посматраном периоду повређено је 47-оро деце, док није било погинуле деце у саобраћајним незгодама. Деца су највише страдала у својству путника (49%).
- У саобраћајним незгодама погинуло је 8 младих. Млади чине 38% од укупног броја погинулих лица у саобраћајним незгодама. Млади у саобраћајним незгодама најчешће страдају у својству возача (51%).
- У саобраћајним незгодама погинуло је 5 лица старости 65 и више година, што чини 24% од укупног броја погинулих лица. Старија лица у саобраћајним незгодама најчешће страдају у својству путника и/или возача ПА (45%).
- Највећи број саобраћајних незгода са настрадалим лицима припада групи типова саобраћајних незгода „СН са једним возилом“.
- Највише настрадалих лица у саобраћајним незгодама било је у јуну.

Најзначајнији носиоци активности у безбедности саобраћаја у локалној самоуправи

- **Тело за координацију послова безбедности саобраћаја на локалном нивоу** (Савет, Комисија, и сл.). Координира пословима осталих субјеката у овој области и управља безбедношћу саобраћаја на територији локалне самоуправе.
- **Образовно-васпитне установе** (предшколске установе, основне и средње школе). Представљају један од најзначајнијих субјеката који доприноси унапређењу знања, ставова, вештина и понашања учесника у саобраћају.
- **Саобраћајна полиција**. Има значајну функцију у безбедности саобраћаја, пре свега као орган који врши непосредан надзор и принуду према учесницима у саобраћају, и који евидентира податке о саобраћајним незгодама.
- **Управљач пута на локалном нивоу**. Одговоран за безбедно и несметано одвијање саобраћаја на путевима којима управља.
- **Орган надлежан за послове саобраћаја на локалном нивоу**. Надлежан за техничко регулисање саобраћаја.
- **Здравствене установе**. Учествују у сталном праћењу здравственог стања возача, врше збрињавање и лечење повређених у саобраћајним незгодама.
- **Медији**. Имају важну улогу у промени свести и понашања учесника у саобраћају и у креирању јавног мњења.
- **Ауто школе**. Одговорне за квалитетну обуку нових возача за безбедно и правилно учешће у саобраћају,
- **Технички прегледи возила**. Одговорни за квалитет контроле техничке исправности возила.
- **и др.**